

PAPER-III
SANSKRIT TRADITIONAL SUBJECTS

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) _____
(Name) _____
2. (Signature) _____
(Name) _____

OMR Sheet No. :
(To be filled by the Candidate)

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--

(In figures as per admission card)

Roll No. _____
(In words)

J 7 3 1 2

Time : 2 ½ hours]

[Maximum Marks : 150

Number of Pages in this Booklet : 8

Number of Questions in this Booklet : 75

Instructions for the Candidates

- Write your roll number in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of seventy five multiple-choice type of questions.
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
 - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal and do not accept an open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given.**
 - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each item has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : (A) (B) (C) (D)
where (C) is the correct response.
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done in the end of this booklet.
- If you write your Name, Roll Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return the test question booklet and Original OMR Sheet to the invigilators at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only **Blue/Black Ball point pen**.
- Use of any calculator or log table etc., is prohibited.
- There is no negative marks for incorrect answers.

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश

- पहले पृष्ठ के ऊपर नियत स्थान पर अपना रोल नम्बर लिखिए ।
- इस प्रश्न-पत्र में पचहत्तर बहुविकल्पीय प्रश्न हैं ।
- परीक्षा प्रारम्भ होने पर, प्रश्न-पुस्तिका आपको दे दी जायेगी । पहले पाँच मिनट आपको प्रश्न-पुस्तिका खोलने तथा उसकी निम्नलिखित जाँच के लिए दिये जायेंगे, जिसकी जाँच आपको अवश्य करनी है :
 - प्रश्न-पुस्तिका खोलने के लिए उसके कवर पेज पर लगी कागज की सील को फाड़ लें । खुली हुई या बिना स्टीकर-सील की पुस्तिका स्वीकार न करें ।
 - कवर पृष्ठ पर छपे निर्देशानुसार प्रश्न-पुस्तिका के पृष्ठ तथा प्रश्नों की संख्या को अच्छी तरह चेक कर लें कि ये पूरे हैं । दोषपूर्ण पुस्तिका जिनमें पृष्ठ/प्रश्न कम हों या दुबारा आ गये हों या सीरियल में न हों अर्थात् किसी भी प्रकार की त्रुटिपूर्ण पुस्तिका स्वीकार न करें तथा उसी समय उसे लौटाकर उसके स्थान पर दूसरी सही प्रश्न-पुस्तिका ले लें । इसके लिए आपको पाँच मिनट दिये जायेंगे । उसके बाद न तो आपकी प्रश्न-पुस्तिका वापस ली जायेगी और न ही आपको अतिरिक्त समय दिया जायेगा ।
 - इस जाँच के बाद OMR पत्रक की क्रम संख्या इस प्रश्न-पुस्तिका पर अंकित कर दें ।
- प्रत्येक प्रश्न के लिए चार उत्तर विकल्प (A), (B), (C) तथा (D) दिये गये हैं । आपको सही उत्तर के वृत्त को पेन से भरकर काला करना है जैसा कि नीचे दिखाया गया है ।
उदाहरण : (A) (B) (C) (D)
जबकि (C) सही उत्तर है ।
- प्रश्नों के उत्तर केवल प्रश्न पुस्तिका के अन्दर दिये गये OMR पत्रक पर ही अंकित करने हैं । यदि आप OMR पत्रक पर दिये गये वृत्त के अलावा किसी अन्य स्थान पर उत्तर चिह्नांकित करते हैं, तो उसका मूल्यांकन नहीं होगा ।
- अन्दर दिये गये निर्देशों को ध्यानपूर्वक पढ़ें ।
- कच्चा काम (Rough Work) इस पुस्तिका के अन्तिम पृष्ठ पर करें ।
- यदि आप OMR पत्रक पर नियत स्थान के अलावा अपना नाम, रोल नम्बर, फोन नम्बर या कोई भी ऐसा चिह्न जिससे आपकी पहचान हो सके, अंकित करते हैं अथवा अभद्र भाषा का प्रयोग करते हैं, या कोई अन्य अनुचित साधन का प्रयोग करते हैं, तो परीक्षा के लिये अयोग्य घोषित किये जा सकते हैं ।
- आपको परीक्षा समाप्त होने पर प्रश्न-पुस्तिका एवं मूल OMR पत्रक निरीक्षक महोदय को लौटाना आवश्यक है और परीक्षा समाप्ति के बाद उसे अपने साथ परीक्षा भवन से बाहर न लेकर जायें । हालांकि आप परीक्षा समाप्ति पर OMR पत्रक की डुप्लीकेट प्रति अपने साथ ले जा सकते हैं ।
- केवल नीले/काले बाल प्वाइंट पेन का ही इस्तेमाल करें ।
- किसी भी प्रकार का संगणक (कैलकुलेटर) या लाग टेबल आदि का प्रयोग वर्जित है ।
- गलत उत्तरों के लिए कोई अंक काटे नहीं जाएँगे ।

संस्कृत-परम्परागत विषयः
संस्कृत परम्परागत विषय
SANSKRIT TRADITIONAL SUBJECTS

प्रश्नपत्रम् – III

प्रश्नपत्र – III

Paper – III

सूचना : अस्मिन् प्रश्नपत्रे **पञ्चसप्ततिः (75)** बहुविकल्पीयाः प्रश्नाः सन्ति । तेषु प्रतिप्रश्नमड्कद्वयम् । **सर्वे** प्रश्नाः समाधेयाः ।

सूचना : इस प्रश्नपत्र में **पचहत्तर (75)** बहु-विकल्पीय प्रश्न हैं । प्रत्येक प्रश्न के **दो (2)** अंक हैं । **सभी** प्रश्नों के उत्तर दीजिए ।

Note : This paper contains **seventy five (75)** multiple choice questions. Each question carries **two** marks. Attempt **all** the questions.

1. वेदस्य चक्षुर्भवति
वेद का नेत्र है
Eye of the Veda is
(A) धर्मशास्त्रम् । (B) ज्योतिषम् ।
(C) व्याकरणम् । (D) छन्दः ।
2. शनिः द्वादशराशिं _____ भुङ्क्ते ।
शनि बारह-राशि का _____ भोग करता है ।
शनि moves through twelve राशिऽ for _____.
(A) एकवर्षम् । (B) विशतिवर्षाणि ।
(C) त्रिशतिवर्षाणि । (D) द्वादशवर्षाणि ।
3. भौमः _____ नीचस्थो भवति ।
मंगल _____ नीचस्थ होता है ।
मंगल becomes नीचस्थ _____
(A) मेषराशौ । (B) वृषभराशौ ।
(C) धनुराशौ । (D) कर्कराशौ ।
4. बृहस्पतिः _____ उच्चस्थो भवति ।
बृहस्पति _____ उच्चस्थ होता है ।
बृहस्पति becomes उच्चस्थ _____
(A) मेषराशौ । (B) वृषभराशौ ।
(C) कर्कराशौ । (D) सिंहराशौ ।
5. सूर्यस्य संक्रमणे _____ दक्षिणगोलो भवति ।
सूर्य के संक्रमण में _____ दक्षिणगोल होता है ।
संक्रमण of सूर्य in _____ becomes
दक्षिणगोल ।
(A) मेषराशौ । (B) वृषभराशौ ।
(C) तुलाराशौ । (D) वृश्चिकराशौ ।
6. भौमस्य राशिः _____ वर्तते ।
भौम की राशि _____ है ।
The राशि of भौम is _____.
(A) मेषः । (B) मिथुनम् ।
(C) कर्कः । (D) कन्या ।
7. वृद्धिसंज्ञाविधायकं सूत्रमस्ति
वृद्धिसंज्ञा-विधायक सूत्र है
वृद्धिसंज्ञा-विधायक सूत्र is
(A) वृद्धिरेचि ।
(B) इको गुणवृद्धि ।
(C) वृद्धिरादैच् ।
(D) तद्धितेष्वचामादेः
8. उभयपदार्थप्रधानो _____ भवति ।
उभयपदार्थ प्रधान _____ होता है ।
उभयपदार्थ प्रधान is the compound
(A) द्विगुः । (B) द्वन्द्वः ।
(C) बहुव्रीहिः । (D) अव्ययीभावः ।
9. 'कर्मणा यमभिप्रैति' स
'कर्मणा यमभिप्रैति' वह
'कर्मणा यमभिप्रैति' becomes
(A) करणम् । (B) अधिकरणम् ।
(C) अपादानम् । (D) सम्प्रदानम् ।
10. मनुमतेन धर्मस्य _____ प्रमाणानि भवन्ति ।
मनु के मतानुसार _____ प्रमाण होते हैं ।
According to मनु the number of प्रमाणऽ is

(A) षट् । (B) पञ्च ।
(C) चत्वारि । (D) त्रीणि ।

11. वर्णव्यवस्थायां _____ एकजातिरस्ति ।
वर्णव्यवस्था में _____ एक जाति है ।
In वर्णव्यवस्था _____ is called एक जाति ।
(A) ब्राह्मणः । (B) क्षत्रियः ।
(C) वैश्यः । (D) शूद्रः ।
12. 'वेदप्रतिपाद्यः प्रयोजनवदर्थो धर्मः' _____ इति
धर्मलक्षणमस्ति ।
'वेद प्रतिपाद्यः प्रयोजनवदर्थो धर्मः' – यह
धर्मलक्षण _____ का है ।
'वेद प्रतिपाद्यः प्रयोजनवदर्थो धर्मः' is धर्मलक्षण
of _____ ।
(A) लौगाक्षिभास्करस्य ।
(B) आपोदेवस्य ।
(C) जैमिनेः ।
(D) कृष्णयज्वनः ।
13. न्यायदर्शने _____ प्रमाणानि भवन्ति ।
न्यायदर्शन में प्रमाणों की संख्या _____ है ।
The number of प्रमाणऽ in न्यायदर्शन is
_____ ।
(A) षट् । (B) चत्वारि ।
(C) त्रीणि । (D) पञ्च ।
14. हेत्वाभासाः सन्ति
हेत्वाभास हैं
हेत्वाभासऽ are
(A) सप्त । (B) अष्टौ ।
(C) पञ्च । (D) दश ।
15. सत्कार्यवादोऽस्ति
सत्कार्यवाद है
सत्कार्यवाद is
(A) सांख्यानम् । (B) योगिनाम् ।
(C) बौद्धानाम् । (D) नैयायिकानाम् ।
16. शान्तिपर्वणि बलस्यांगानि सन्ति ।
शान्तिपर्व में बल के अङ्ग हैं ।
The number of अङ्ग of बल in शान्तिपर्व is
(A) षट् । (B) सप्त ।
(C) पञ्च । (D) नव ।
17. अग्निपुराणानुसारेण राज्ञः उपायेषु दानस्य भेदाः भवन्ति ।
अग्निपुराणानुसार राजा के दोनोपायों में भेद हैं ।
According to Agni Purana, the भेदऽ of
दानोपाय of king are
(A) पञ्च । (B) नव ।
(C) चत्वारः । (D) त्रयः ।

18. पुराणानुसारेण ब्रह्माण्डे भुवनानि भवन्ति ।
पुराण के अनुसार ब्रह्माण्ड में भुवन होते हैं ।
According to पुराणऽ, the number of भुवनऽ
in ब्रह्माण्ड is
(A) अष्टादश । (B) चतुर्दश ।
(C) त्रीणि । (D) एकादश ।
19. द्युस्थानदेवता अस्ति ।
द्युस्थान देवता हैं ।
The celestial god is
(A) विष्णुः । (B) पर्जन्यः ।
(C) रुद्रः । (D) सोमः ।
20. दानस्तुतिसूक्तानि संहितायां सन्ति ।
दानस्तुतिसूक्त संहिता में हैं ।
The दानस्तुति hymns are found in the
Samhitā
(A) माध्यन्दिनसंहिता ।
(B) तैत्तिरीयसंहिता ।
(C) ऋग्वेदसंहिता ।
(D) काण्वसंहिता ।
21. ऋग्वेदभाष्यकारो नास्ति ।
ऋग्वेद भाष्यकार नहीं है ।
He is not the commentator on the ऋग्वेद
(A) वेङ्कटमाधवः ।
(B) सायणः ।
(C) आत्मानन्दः ।
(D) उव्वटः ।
22. 'अनलंकृती पुनः क्वापि' इति मतमस्ति
'अनलङ्कृती पुनः क्वापि' यह मत है
'अनलङ्कृती पुनः क्वापि' is the opinion
(A) भामहस्य । (B) कुन्तकस्य ।
(C) मम्मटस्य । (D) जयदेवस्य ।
23. भरतेन नाट्ये _____ रसाः स्मृताः ।
भरत ने नाट्य में _____ रस माने हैं ।
According to Bharata, the number of रस
in नाट्य is
(A) षट् । (B) अष्टौ ।
(C) नव । (D) दश ।

24. "सकृद्वृत्तिस्तु धर्मस्य प्रकृताप्रकृतात्मनाम्" इति लक्षणमस्ति ।
"सकृद्वृत्तिस्तु धर्मस्य प्रकृताप्रकृतात्मनाम्" यह लक्षण है ।
'सकृद्वृत्तिस्तु धर्मस्य प्रकृताप्रकृतात्मनाम्' is the definition of
(A) दीपकालंकारस्य ।
(B) रूपकालङ्कारस्य ।
(C) काव्यलिंगालङ्कारस्य ।
(D) संकरालंकारस्य ।
25. मानवकेन्द्रितो वादः अस्ति ।
मानवकेन्द्रित वाद है ।
मानवकेन्द्रितवाद is of
(A) ईश्वरास्तित्ववादः ।
(B) अनीश्वरवादः ।
(C) उपयोगितावादः ।
(D) अस्तित्ववादः ।
26. जे.एस.मिल् महोदयः प्रवर्तकोऽस्ति ।
जे.एस.मिल् प्रवर्तक है ।
J.S.Mill is the propounder
(A) उपयोगितावादस्य ।
(B) मानववादस्य ।
(C) प्रत्ययवादस्य ।
(D) अनीश्वरवादस्य ।
27. अस्तित्ववादिनः न स्वीकुर्वन्ति ।
अस्तित्ववादी स्वीकार नहीं करते हैं ।
This is not accepted by अस्तित्ववादिन्ः ।
(A) विश्वसत्ताम् ।
(B) व्यक्तिस्वतन्त्रसत्ताम् ।
(C) सुखास्तित्वम् ।
(D) आत्मास्तित्वम् ।
28. अद्वैतवेदान्तस्य वादोऽस्ति ।
अद्वैतवेदान्त का वाद है ।
The वाद of अद्वैतवेदान्त is
(A) सङ्घातवादः । (B) परिणामवादः ।
(C) विवर्तवादः । (D) आरम्भवादः ।
29. अज्ञानस्य अपरं नाम अस्ति ।
अज्ञान का दूसरा नाम है ।
The synonym of अज्ञान is
(A) प्रधानम् । (B) प्रकृतिः ।
(C) अविद्या । (D) अव्यक्तम् ।

30. शङ्कराचार्यस्य जन्मस्थानं वर्तते
शङ्कराचार्य का जन्मस्थान है
The birth place of शङ्कराचार्य is
(A) कालडी । (B) काञ्ची ।
(C) काशी । (D) कनकशृङ्गा ।
31. अधिमासो भवति
अधिमास होता है
अधिमास becomes
(A) असङ्क्रान्तमासः ।
(B) द्विसंक्रान्तमासः ।
(C) श्रावणमासः ।
(D) नाक्षत्रमासः ।
32. अभिजिन्नक्षत्रं भवति
अभिजित् नक्षत्र होता है
अभिजित् नक्षत्र is
(A) विशाखायाः प्रथमचरणम् ।
(B) अनुराधायाः प्रथमचरणम् ।
(C) धनिष्ठायाः तृतीयचरणम् ।
(D) उत्तराषाढायाः चतुर्थचरणम् ।
33. राहोः पूर्णदृष्टिर्भवति
राहु की पूर्णदृष्टि होती है
पूर्ण दृष्टि of Rahu falls on
(A) प्रथमस्थाने । (B) द्वितीयस्थाने ।
(C) तृतीयस्थाने । (D) पञ्चमस्थाने ।
34. सूर्यग्रहणं भवति ।
सूर्यग्रहण होता है ।
सूर्यग्रहण occurs.
(A) अमायां शराभावे ।
(B) अमावास्यायाम् ।
(C) पौर्णमास्याम् ।
(D) रात्रौ ।
35. सूर्यस्य राशि _____ संक्रमणने ऋतुर्भवति ।
सूर्य के _____ राशि / राशियों के संक्रमण में ऋतु होती है ।
ऋतु becomes when सूर्य moves in राशि _____.
(A) एक । (B) द्वय ।
(C) एकादश । (D) द्वादश ।
36. सावनमासे _____ दिनानि भवन्ति ।
सावनमास में _____ दिन होते हैं ।
Number of days in सावनमास is _____
(A) त्रिंशद् । (B) एकोनत्रिंशत् ।
(C) एकत्रिंशत् । (D) अष्टाविंशति ।

37. व्याकरणाध्ययनस्य प्रयोजनं भवति ।
व्याकरण के अध्ययन का प्रयोजन है ।
The प्रयोजन of व्याकरणाध्ययन is
(A) यशः प्राप्तिः । (B) अर्थ प्राप्तिः ।
(C) व्यवहारज्ञानम् । (D) वेदानां रक्षा ।
38. ध्वनयः समुपोहन्ते _____ तैर्न भिद्यते ।
ध्वनयः समुपोहन्ते _____ तैर्न भिद्यते । सही
उत्तर है
ध्वनयः समुपोहन्ते _____ तैर्न भिद्यते – correct
answer is
(A) शब्दात्मा । (B) अर्थात्मा ।
(C) स्फोटात्मा । (D) काव्यात्मा ।
39. “कारकः” _____ इत्यत्र प्रत्ययोऽस्ति ।
“कारकः” में _____ प्रत्यय है ।
The suffix _____ is enjoined to कारकः
(A) कः । (B) ण्वुल् ।
(C) अण् । (D) वरच् ।
40. अज्ञातार्थज्ञापको वेदभागो भवति ।
अज्ञातार्थज्ञापक वेदभाग होता है ।
अज्ञातार्थज्ञापक वेदभाग is
(A) प्रकरणम् । (B) स्थानम् ।
(C) विधिः । (D) अपूर्वम् ।
41. यागस्य प्राशस्त्यज्ञानं भवति ।
याग का प्राशस्त्यज्ञान होता है ।
प्राशस्त्यज्ञान of याग is ।
(A) वेदाध्ययनात् । (B) शास्त्राध्ययनात् ।
(C) यागानुष्ठानात् । (D) अर्थवादात् ।
42. ‘राजा राजसूयेन यजेत्’ – इति विध्युक्तयागो
भवति ।
‘राजा राजसूयेन यजेत्’ – यह विध्युक्तयाग है ।
‘राजा राजसूयेन यजेत्’ – is the illustration of
विध्युक्तयाग ।
(A) स्मार्तयागः । (B) श्रौतयागः ।
(C) पाकयज्ञः । (D) ब्रह्मयज्ञः ।
43. पदजन्यपदार्थोपस्थितिर्भवति
पदजन्यपदार्थोपस्थिति है
पदजन्यपदार्थ is
(A) शक्तिज्ञानम् (B) शाब्दबोधः
(C) व्यापारः (D) करणम्

44. ईश्वरात्मनि गुणाः सन्ति
ईश्वरात्मा में गुण है
The number of गुणऽ in ईश्वरात्मा is
(A) नव (B) दश
(C) चतुर्दशः (D) अष्टौ
45. आत्यन्तिकदुःखनिवृत्तिर्भवति
आत्यन्तिक दुःखनिवृत्ति होती है
आत्यन्तिक दुःखनिवृत्ति arises from
(A) धर्मात् । (B) तत्त्वज्ञानात् ।
(C) गुरुवन्दनात् । (D) औषधपानात् ।
46. नित्यमनुमानगम्यं त्रिगुणात्मकं च ।
नित्यमनुमानगम्यं त्रिगुणात्मकं है ।
नित्यमनुमानगम्यं त्रिगुणात्मकं is
(A) ईश्वरः । (B) मनः ।
(C) प्रधानम् । (D) ज्ञानम् ।
47. समाधेः भवन्ति विघ्नाः ।
समाधि के विघ्न होते हैं ।
विघ्नऽ for समाधि are
(A) चत्वारः । (B) अष्टौ ।
(C) त्रयोदश । (D) पञ्चदश ।
48. क्षीरस्य प्रवृत्तिर्यथा तथा प्रवर्तते ।
क्षीर की जैसी प्रवृत्ति है वैसा प्रवर्तित होता है ।
As प्रवृत्ति of क्षीर, So is प्रवर्तन ।
(A) पुरुषाः । (B) गुणाः ।
(C) प्रधानम् । (D) महत् ।
49. शून्यवाद क्षणभङ्गवादौ _____ दर्शने भवतः ।
शून्यवाद और क्षणभङ्गवाद _____ दर्शन में
होते हैं ।
शून्यवाद and क्षणभङ्गवाद belong to _____
दर्शन ।
(A) जैन । (B) बौद्ध ।
(C) चार्वाक । (D) द्वैताद्वैत ।
50. वेदप्रामाण्यं नाङ्गीकरोति _____ ।
वेदप्रामाण्य को नहीं मानता है _____ ।
वेदप्रामाण्य is not accepted by _____ ।
(A) वैशेषिक दर्शनम् ।
(B) चार्वाक दर्शनम् ।
(C) सांख्य दर्शनम् ।
(D) अद्वैत दर्शनम् ।

51. स्वरूपानुपमर्देन रूपान्तराभासो भवति ।
स्वरूपानुपमर्देन रूपान्तरावभास होता है ।
स्वरूपानुपमर्देन रूपान्तरावभासः is
(A) परिणामवादः । (B) विवर्तवादः ।
(C) सङ्घातवादः । (D) विषयतावादः ।
52. उव्वट महीधरयो भाष्यमस्ति ।
उव्वट और महीधर का भाष्य है ।
भाष्य of उव्वट and महीधर is
(A) जैमिनी सामवेदस्य ।
(B) ऋग्वेदस्य ।
(C) काण्ववेदस्य ।
(D) शुक्लयजुर्वेदस्य ।
53. शुक्लयजुर्वेदसम्बद्धं गृह्यसूत्रमस्ति ।
शुक्लयजुर्वेद सम्बद्ध गृह्यसूत्र है ।
गृह्यसूत्र related to शुक्लयजुर्वेद is
(A) पारस्कर गृह्यसूत्रम् ।
(B) आश्वलायनगृह्यसूत्रम् ।
(C) बौधायनगृह्यसूत्रम् ।
(D) शौनकगृह्यसूत्रम् ।
54. शुक्लयजुषः शाखा वर्तते ।
शुक्लयजुर्वेद की शाखा है ।
The शाखा of शुक्लयजुर्वेद is
(A) काण्वो । (B) राणायनीय ।
(C) कठ । (D) माध्यन्दिनी ।
55. “यथावस्थितज्ञेयविषयीकारित्वं प्रमाणम्” – लक्षण
– मिदं – उक्तम्
“यथावस्थितज्ञेय विषयीकारित्वं प्रमाणम्” – यह
लक्षण _____ में निरूपित है ।
“यथावस्थितज्ञेयविषयीकारित्वं प्रमाणम्” – this
definition occurs in _____.
(A) प्रमाणलक्षणे
(B) प्रमाणपद्धत्याम्
(C) प्रमाणचन्द्रिकायाम्
(D) वेदान्तपरिभाषायाम्
56. “प्रमाणविषयनिरूपणार्थं ब्रह्मतर्कमुदाहृतम्” –
“प्रमाण विषय निरूपणार्थं ब्रह्मतर्कमुदाहृतम्” यह
उक्ति _____ में है ।
“प्रमाणविषयनिरूपणार्थं ब्रह्मतर्कमुदाहृतम्” is in
_____ ।
(A) मायावादखण्डने
(B) विष्णुतत्त्वविनिर्णये
(C) तत्त्वसंख्याने
(D) उपाधिखण्डने

57. व्यासराजविरचिता प्रपञ्चमिथ्यात्वानुमानखण्डन
टिप्पणी – कथ्यते –
व्यासराजविरचित प्रपञ्चमिथ्यात्वानुमानखण्डन की
टिप्पणी का नाम है
The name of the टिप्पणी of
प्रपञ्चमिथ्यात्वानुमानखण्डन is
(A) पदार्थमञ्जरी
(B) मन्दारमञ्जरी
(C) टीका
(D) वाक्यार्थदीपिका
58. बलयुक्ताः राजानोऽपि नष्टाः भवन्ति
सबल राजा भी नष्ट हो जाते हैं
Even powerful kings perish
(A) विनयरहिताः (B) करियुक्ताः
(C) तुरगयुक्ताः (D) शस्त्रयुक्ताः
59. विवाहेषु अधमोऽस्ति
विवाहों में अधम है ।
Among the types of विवाह _____ is
called अधम ।
(A) राक्षसः (B) पैशाचः
(C) गान्धर्वः (D) आसुरः
60. सुरासु मुख्या भवति ।
सुराओं में प्रमुख है ।
प्रमुख सुरा is ।
(A) गौड़ी (B) माध्वी
(C) द्राक्षी (D) पैष्टी
61. “वाच्य एव वाक्यार्थ” इति ये वदन्ति ते
“वाच्य ही वाक्यार्थ है” यह मानने वाले हैं
“वाच्य एव वाक्यार्थः” is said by
(A) अभिहितान्वयवादिनः
(B) अन्विताभिधानवादिनः
(C) भक्तिवादिनः
(D) व्यक्तिवादिनः
62. “रससिद्धस्य स्थिरं काव्यस्य जीवितम्” वर्तते ।
“_____ रससिद्धस्य स्थिरं काव्यस्य जीवितम्” है
“_____ रससिद्धस्य स्थिरं काव्यस्य जीवितम्” is
(A) वैचित्र्यम् ।
(B) सौभाग्यम् ।
(C) औचित्यम् ।
(D) लावण्यम् ।

63. “रसस्याङ्गिनो धर्माः उत्कर्षहेतवश्च प्रोक्ताः”
अंगी रस के धर्म और उसके उत्कर्षाधायक तत्त्व हैं ।
धर्मऽ of अंगीरस and its उत्कर्षाधायक तत्त्वऽ
are
(A) अलङ्काराः (B) गुणाः
(C) वर्णाः (D) दोषाः
64. विदुरः नीतिं _____ बोधयति
विदुर _____ को नीति का बोध कराता है
विदुर advises नीति to _____.
(A) श्रीकृष्णम् (B) धृतराष्ट्रम्
(C) दुर्योधनम् (D) युधिष्ठिरम्
65. नृसिंहावतारस्य वर्णनमस्ति
नृसिंहावतार का वर्णन _____ में है ।
The description of नृसिंहावतार is in _____.
(A) श्रीमद्भागवते
(B) अग्निपुराणे
(C) वायुपुराणे
(D) कालिकापुराणे
66. “म-द्वयं भ-द्वयमित्यादि पुराणश्लोकः वर्तते
“म-द्वयं भ-द्वयम्”-इत्यादि पुराण श्लोक _____ में
है ।
“म-द्वयं भ-द्वयम्” – etc. पुराण श्लोक occurs
in ।
(A) मार्कण्डेयपुराणे
(B) भविष्योत्तरपुराणे
(C) देवीभागवतपुराणे
(D) पद्मपुराणे
67. आगमाभिधेयः शब्दः भवति
आगम का अभिधेय शब्द है
आगम is spoken of as
(A) तन्त्रम् (B) पुराणम्
(C) धर्मशास्त्रम् (D) श्रौतसूत्रम्
68. शाक्तानां भावाः सन्ति
शाक्तों के भाव हैं
भावऽ of शाक्तऽ are
(A) त्रयः (B) सप्त
(C) पञ्च (D) षट्

69. इदं वैष्णवागमेषु अन्तर्भवति
यह वैष्णवागमों में अन्तर्भूत होता है
_____ comes under वैष्णवागमऽ ।
(A) सौरतन्त्रम्
(B) पाञ्चरात्रम्
(C) गाणपत्यतन्त्रम्
(D) अभेदागमः
70. ज्ञाननिवर्त्य भवति
ज्ञाननिवर्त्य होता है
ज्ञाननिवर्त्य is
(A) दुःखम् (B) धर्मः
(C) जगत् (D) जीवः
71. जीव एव भवति
जीव ही होता है
_____ becomes जीव itself
(A) माया । (B) अनित्यम् ।
(C) ब्रह्म । (D) मोक्षः ।
72. प्रस्थानत्रयभाष्यकर्ता भवति
प्रस्थानत्रय भाष्यकर्ता है
The author of प्रस्थानत्रय भाष्य is
(A) वल्लभाचार्यः (B) मण्डनमिश्रः
(C) मधुसूदनः (D) शङ्कराचार्यः
73. कामसम्भवव्यसनानि _____ भवन्ति
कामसम्भव के व्यसन _____ होते हैं
The व्यसनाऽ of कामसम्भव are.
(A) दश (B) अष्टौ
(C) पञ्च (D) एकादश
74. “भर्तृस्नेहविषयतया स्त्रियः कुलं _____ भवति”
“भर्तृस्नेहविषयतया स्त्रियः कुलं” _____ है ।
“भर्तृस्नेहविषयतया स्त्रियः कुलं” becomes
_____ ।
(A) दीप्तम्
(B) नष्टम्
(C) दग्धम्
(D) जलप्लावितम्
75. “रमणीयार्थप्रतिपादकः शब्दः” काव्यमिति लक्षणम्
“रमणीयार्थप्रतिपादकः शब्दः काव्यम्” यह लक्षण
है ।
“रमणीयार्थप्रतिपादकः शब्दः काव्यम्” is the of ।
(A) मम्मटस्य (B) जगन्नाथस्य
(C) दण्डिनः (D) विश्वनाथस्य

Space For Rough Work